

EXPEDIENT: D154-2025/214

CONTRACTE: TREBALLS DE CONSERVACIÓ-RESTAURACIÓ DE 2
PINTURES DE JOSEP MARIA JUJOL DEL MUSEU NACIONAL D'ART DE
CATALUNYA, AMB MESURES DE CONTRACTACIÓ PÚBLICA
RESPONSABLE SOCIAL I AMBIENTAL

- LOT 1: CONSERVACIÓ-RESTAURACIÓ DE 2 PINTURES
- LOT 2: CONSERVACIÓ-RESTAURACIÓ D'ELEMENTS DECORATIUS
TÈXTILS

DOCUMENT: PLEC DE PRESCRIPCIONS TÈCNIQUES (PPT)

1. Objecte del contracte

L'any 2026 Barcelona serà la Capital Mundial de l'Arquitectura. En aquest context, el Museu Nacional d'Art de Catalunya (d'ara endavant Museu o Museu Nacional) ha programat l'exposició Jujol, que s'inaugurarà el mes de novembre de l'any 2026 i que està comissariada per l'artista i poeta Perejaume.

La col·lecció del Museu Nacional conserva un conjunt de 3 pintures sobre tela de gran format que Josep M. Jujol va realitzar per decorar la Llotja de Mar durant els Jocs Florals de 1907. Està previst que dues d'aquestes pintures siguin part substancial de la mostra dedicada a l'arquitecte. Tanmateix, l'estat precari de les teles, degut a les condicions d'emmagatzematge prèvies al seu ingrés al Museu, n'impossibilita la manipulació i l'exhibició, i fa que sigui necessària una intervenció integral.

La tercera tela del conjunt ja va ser intervinguda l'any 2020 amb motiu de l'exposició Gaudí, i ara l'exposició Jujol esdevé una oportunitat única de recuperar i posar en valor aquest conjunt.

Per tot això, el Museu Nacional necessita contractar els treballs de conservació-restauració de 2 pintures de Josep M. Jujol pertanyents a la seva col·lecció: Tela dedicada a l'Amor (MNAC 254649) i Tela dedicada a la Pàtria (MNAC 254651). Es tracta de dues pintures sobre tela de gran format, similars a la tercera pintura del conjunt –Tela dedicada a la fe– intervinguda l'any 2020.

Les pintures tenen el mateix format, amb una peça central de tela pintada i uns elements decoratius tèxtils, amb forma triangular a la part superior – dels quals penjaven les pintures quan cobrien les columnes de la Llotja de Mar-, i amb forma de serrells a la part inferior.

Aquests elements decoratius requereixen ser intervinguts per tècnics especialitzats en material tèxtil. És per aquest motiu que, quan es va tractar la primera obra del conjunt l'any 2020, aquests elements van ser separats del cos principal de la pintura per ser intervinguts per conservadores-restauradores externes especialistes en material tèxtil, atès que el Museu Nacional no disposava de tècnics d'aquesta especialitat.

En el cas de les 2 obres objecte d'aquesta licitació, la proposta dels treballs a realitzar sorgeixen de l'experiència prèvia amb la primera pintura. En conseqüència, els serrells i les estructures decoratives triangulars de les 2 obres també hauran de ser separats de les pintures per ser intervinguts de manera independent.

Els espais de conservació-restauració del Museu Nacional són insuficients per disposar-hi al mateix temps les 2 pintures de gran format més els elements decoratius de cadascuna d'elles. Per altra banda, els tècnics del

Museu Nacional no poden dedicar-se de forma exclusiva a aquesta intervenció i tampoc estan especialitzats en material tèxtil.

Per tot això, es fa necessari que les 2 obres siguin traslladades a les instal·lacions del Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya per ser intervingudes per 2 equips de conservadors-restauradors: un especialitzat en pintura sobre tela de gran format i tractament de suport, i un altre especialitzat en material tèxtil.

Per tot l'anteriorment exposat, la contractació es divideix en 2 lots:

- Lot 1: Conservació-restauració de 2 pintures: Treballs de conservació-restauració de 2 pintures de gran format de Josep M. Jujol pertanyents a la seva col·lecció.

De les tres pintures sobre tela de Josep M. Jujol que van formar part de la decoració de la Llotja de Mar durant els Jocs Florals de 1907 cal intervenir-ne dues: la *Tela dedicada a l'Amor* (MNAC 254649) i la *Tela dedicada a la Pàtria* (MNAC 254651). La tercera obra del conjunt, *Tela dedicada a la Fe*, va ser intervinguda l'any 2020.

Josep Maria Jujol Tela dedicada a l'Amor c. 1907 Dimensions: 325 x 332 cm Dimensions amb annexos: 457 x 332 cm tela, pintura a l'oli (material), Oli i purpurina sobre tela (fibres liberianes) 254649-000	
Josep Maria Jujol Tela dedicada a la Pàtria c. 1907 Dimensions: 310 x 340 cm Dimensions amb annexos: 445 x 340 cm tela, pintura a l'oli (material), Oli sobre tela (fibres liberianes) 254651-000	

- Lot 2: Conservació-restauració d'elements decoratius tèxtils: Treballs de conservació-restauració dels serrells i les estructures decoratives triangulars de les 2 obres.

Els serrells i les estructures decoratives triangulars de les 2 obres hauran de ser descosits i separats de les pintures per ser intervinguts de manera independent.

La prestació dels serveis, per als 2 lots, es realitzarà al Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya (CRBMC), al carrer Arnau Cadell, 30 de Valldoreix, sota la supervisió compartida dels tècnics d'aquesta institució i del Museu Nacional.

El CRBMC es farà càrrec de les fotografies d'inici i final i de les anàlisis de laboratori. També proporcionarà personal de suport per als moviments i el material i equipament necessari per a la intervenció, amb l'excepció dels equips de protecció individual.

2. Durada del contracte

Lot 1 i Lot 2:

Els treballs es podran començar a partir de la signatura del contracte, prevista per al 8 de desembre de 2025.

El termini màxim de finalització de l'execució del contracte serà el dia 1 de setembre de 2026.

L'horari d'ús de les instal·lacions del CRBMC serà de dilluns a divendres, entre les 9:00h i les 18:00h.

A nivell informatiu, i no vinculant, es considera que els temps de treball efectiu per a les tasques corresponents al Lot 1 és de 7 mesos. Per al Lot 2, el temps estimat és de 3,5 mesos.

No es preveu la possible pròrroga del contracte.

3. Descripció dels treballs a realitzar

Es tracta de teles de gran format que van decorar les columnes de la Llotja de Mar a mode de pendó. Totes tenen un format similar, amb una peça central de tela pintada, més unes estructures decoratives triangulars a la part superior i uns serrells a la part inferior.

Les 2 obres objecte del contracte formen part d'un conjunt de 3, una de les quals ja va ser intervinguda l'any 2020. La descripció dels materials i la proposta dels treballs a realitzar sorgeixen de l'estudi i la intervenció d'aquesta.

Els serrells i les estructures decoratives triangulars de les 2 obres hauran de ser descosits i separats de les pintures per ser intervinguts de manera independent.

Les tasques pròpies a desenvolupar són les que es descriuen a continuació, distribuïdes en 2 lots:

a) Lot 1 - Conservació-restauració de 2 pintures:

Ambdues pintures presenten característiques similars. El suport està format per 3 peces de tela cosides en sentit vertical. Els fils són de fibres liberianes, lligament de tafetà simple, amb aparença tosca i irregular.

En les anàlisis de la tela intervinguda l'any 2020 s'identifica pintura a l'oli, amb presència de cera i resina colofònia en alguns punts, així com de purpurines daurades i platejades. No s'observa capa de preparació ni de vernís. La capa pictòrica és molt irregular, amb zones de pintura diluïda i regalims, així com altres zones més matèriques. Les dues teles objecte del contracte, aparentment, presenten característiques similars.

Atès que a les anàlisis de l'obra MNAC 254649 (*Tela dedicada a l'Amor*) s'ha identificat la presència de pigment verd maragda (acetoarseniat de coure) aglutinat amb oli, sobre aquest s'estableix un valor límit d'exposició diària de 0,01 mg/m³, per la qual cosa és obligatori treballar amb els equips de protecció individual (EPI) corresponents.

L'estat de conservació és deficient. El suport tèxtil ha perdut flexibilitat i resistència mecànica, i hi ha nombrosos plecs i deformacions. S'observen estrips i pèrdues de suport en ambdues obres. En el cas de l'obra MNAC 254649 les pèrdues de suport són d'un 25% aproximadament. Hi ha restes de pols, taques i brutícia adherida. La capa pictòrica es presenta resseca i pulverulenta de manera generalitzada, amb risc de despreniment a les àrees amb més gruixos matèrics.

Les operacions a realitzar són les següents:

- Neteja de l'anvers (en sec i, preferiblement, amb solucions tamponades) i del revers.
- Fixació de la capa pictòrica amb un adhesiu idoni que no podrà deixar un acabat brillant.
- Reduir el màxim possible les deformacions.
- Fer els tractaments de consolidació del suport mitjançant microcirurgia tèxtil en forma d'unions fil a fil i l'ús d'empelts amb o sense reforços. En el cas de l'obra MNAC 254649 s'haurà d'elaborar també un suport secundari en forma de tela adherida o cosida per reforçar el suport original (la proposta presentada inclourà qualsevol de les dues opcions).

- Fer una reintegració matèrica i cromàtica de les pèrdues. Els criteris de reintegració podran ser diferents segons les dimensions de les àrees a tractar.

Tot i que es prenen com a referència les actuacions fetes a la tela intervinguda al 2020, els criteris de la intervenció es consensuaran prèviament amb els tècnics del Museu Nacional i del CRBMC.

b) Lot 2 - Conservació-restauració d'elements decoratius tèxtils:

Les estructures decoratives triangulars i els serrells estan fets amb fils de jute i cordills de cànem.

L'estat de conservació és precari. Els fils estan deformats i les fibres presenten una important disgregació i envelliment, amb la conseqüent pèrdua de flexibilitat i de resistència mecànica. En algunes zones els fils estan rígids i compactats. Hi ha pèrdues i importants restes de pols, taques i brutícia adherida.

Les operacions a realitzar són les següents: descosir i separar els elements decoratius tèxtils de les pintures per intervenir-los per separat. Fer una neteja mecànica en profunditat i tractar les deformacions per corregir-les el màxim possible. Fer una consolidació de les fibres per reduir la possibilitat de pèrdua i protegir el lligat dels feixos de fils amb fundes de tul tenyit.

També caldrà col·locar un sistema de subjecció amb cinta tipus Velcro® cosida, tant als elements decoratius tèxtils com al cos principal de les pintures, per facilitar el muntatge i desmuntatge dels diversos elements.

Tot i que es prenen com a referència les actuacions fetes a la tela intervinguda al 2020, els criteris de la intervenció es consensuaran prèviament amb els tècnics del Museu Nacional i del CRBMC.

4. Documentació

Al finalitzar els treballs de conservació-restauració, es lliurarà un informe on quedi documentat l'estudi i el diagnòstic de cadascuna de les obres per separat, així com el procés d'intervenció, acompanyat de la informació gràfica corresponent.

L'informe inclourà els apartats següents: descripció dels materials; estat de conservació; diagnòstic; proposta d'intervenció; descripció de l'actuació i durada; recomanacions de conservació preventiva. L'informe es lliurarà en format digital, com a arxiu de processador de textos (Word o alternatives equivalents) i la documentació gràfica en format JPG.

5. Recursos humans

Personal mínim que s'haurà d'adscriure al contracte:

Lot 1 - Conservació-restauració de 2 pintures:

- 3 conservadors-restauradors especialitzats en teles de gran format i en tractaments de suport (veure solvència tècnica-professional al quadre de característiques del contracte – plec de clàusules administratives).

Lot 2 - Conservació-restauració d'elements decoratius tèxtils:

- 2 conservadors-restauradors especialitzats en material tèxtil (veure solvència tècnica-professional al quadre de característiques del contracte – plec de clàusules administratives).

Barcelona, a 30 d'octubre de 2025